

агентів ринку, який значився як учасник взаємовідносин щодо реалізації соєвих бобів був СВК "Добрі справи". Цей суб'єкт господарювання тривалий час здійснював заготівлю та постачання молока ТОВ "Гайсинський молокозавод", але на момент проведення операцій із реалізації соєвих бобів власна земля у нього в обробітку не значилася та / або не була задекларована і закупку бобів у інших агентів ринку, принаймні у 2015-2016 рр., цей сільськогосподарський виробничий кооператив не здійснював. Необхідно відзначити, що у 2015-2016 рр. вищим менеджментом ТОВ "Гайсинський молокозавод" було сформовано податковий кредит щодо придбання соєвих бобів від СВК "Добрі справи" вагою близько 80 т. на загальну суму майже 632 тис. грн. Між тим навіть тимчасовий доступ до документів, які б підтверджували проведення

фінансово-господарських взаємовідносин, у т. ч. тих документів, що містять банківську таємницю щодо розрахунків ТОВ "Гайсинський молокозавод" та СВК "Добрі справи", можливий лише з дозволу відповідного суду. І подібні приклади є досить поширеним явищем.

Таким чином, досвід господарювання демонструє протиставлення задач у системі державного регулювання економіки: з одного боку – необхідність наповнення бюджету, а з іншого – бажання запроваджувати ліберальне інституційне середовище.

Отже, керуючись логікою, сформуємо висновок: влада повинна реагувати на динаміку затрат під час забезпечення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання та враховувати втрати бюджетних надходжень в результаті заходів гуманізації.

Література

1. Петти В. Трактат о налогах и сборах / Антология экономической классики. Предисловие И. А. Столярова. – М.: МП "ЭКОНОВ", "КЛЮЧ", 1993. – С. 5 – 78.
2. Сибірянська Ю. В. Управління доходами бюджету та напрямки його вдосконалення в Україні: дис. канд. екон. наук: 08.00.08 / Ю. В. Сибірянська; КНЕУ. – К., 2009. – 303 с.
3. Хоменко В. П. Гуманізація кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів): вітчизняний та зарубіжний досвід / В. П. Хоменко // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2015. – № 1. – С. 28-36.
4. Каменський Д. В. Кримінальна відповідальність за податкові злочини за федеральним законодавством США: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.08 / Д. В. Каменський; Акад. адвокатури України. – К., 2010. – 20 с.

УДК 658.147:[658.152:658.114]

АКЦІОНЕРНЕ ФІНАНСУВАННЯ ЯК МЕТОД ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ КОРПОРАТИВНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Руденко В.В. – к.е.н.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

В умовах ринкової економіки для підвищення ефективності виробництва особливе значення має здатність корпоративних підприємств гнучко використовувати різні ринкові інструменти та методи в процесі залучення інвестицій. З розвитком процесів глобалізації та підвищенням мобільності капіталу в Україні стає актуальним метод акціонерного фінансування через вихід на фондовий ринок, що пов'язано з його величезним потенціалом задоволення навіть найбільш амбітних потреб корпоративних підприємств.

Акціонерне фінансування передбачає залучення інвестицій за рахунок додаткової емісії цінних паперів (внаслідок якої інвестори стають власниками акцій (акціонерами)), що забезпечує інвесторові участь у статутному капіталі корпоративного підприємства [1, с.151]. Інвестори (акціонери) фактично не є власниками

корпоративного підприємства або його майна, а являються власниками акцій – цінних паперів, володіння якими надає їм певну сукупність прав, зокрема на отримання частини прибутку, на участь в управлінні та на частину майна, що залишається після ліквідації корпоративного підприємства.

Науковці зазвичай виділяються такі основні завдання, пов'язані з акціонерним фінансуванням корпоративних підприємств, як [2, с.116]:

1) організація корпоративного підприємства у формі акціонерного товариства, зокрема формування статутного капіталу для розгортання господарської діяльності;

2) залучення додаткових фінансових ресурсів (збільшення капіталу) у ході господарської діяльності;

3) обмін з метою злиття з іншим підприємством.

Крім зазначених цільових орієнтирів, корпоративне підприємство може використовувати акціонерне фінансування для: підтримки ціни та/або коливань ціни власних акцій на необхідному рівні; залучення стратегічного інвестора, який здатний налагодити менеджмент на підприємстві, відновити або зміцнити його фінансовий стан, що супроводжується зміною структури капіталу та управління персоналом; збереження та зміцнення контролю над корпоративним підприємством.

Акціонерне фінансування як метод залучення інвестицій корпоративними підприємствами має низку переваг, до яких можливо віднести [3, с.59]: 1) дохід на акції залежить від результату роботи корпоративного підприємства, а випуск акцій у відкритий продаж підвищує їх ліквідність; 2) за допомогою акцій капітал залучається без зобов'язань з повернення, при цьому використання залучених інвестиційних ресурсів не обмежене в часі; 3) невиплата дивідендів (зокрема власникам привілейованих акцій) не створює прямих фінансових претензій до корпоративного підприємства; 4) низька вартість залучених капіталу забезпечується великими обсягами емісії; 5) власники простих акцій мають право впливати на прийняття управлінських рішень.

Поряд з перевагами існують і певні недоліки акціонерного фінансування як методу залучення інвестицій корпоративними підприємствами, до яких належать [4, с.69]: 1) збільшення числа акціонерів ускладнює управління, а випуск акцій призводить до дроблення доходу між великим числом учасників; 2) відкритий продаж акцій може призвести до втрати контролю над корпоративним підприємством; 3) використання в основному для великих інвестиційних проектів, що пов'язано зі значними витратами при здійсненні емісії, які покриваються лише в тому випадку, якщо обсяги залученого капіталу значні; 4) капітал корпоративне підприємство отримує лише по завершенні розміщення випуску акцій, а таке розміщення, по-перше, вимагає значних витрат часу, а по-друге, випуск не завжди розміщується в повному обсязі; 5) корпоративні підприємства повинні привести свою звітність до МСФЗ та мати прозору структуру власності, що характерно лише для обмеженої їх кількості.

До останнього часу в Україні корпоративні підприємства здійснювали емісію акцій шляхом приватного розміщення, тобто серед власників. Такий підхід кращий, якщо головним завданням є збереження контролю над

підприємством. Проте за орієнтації корпоративного підприємства на ринкову експансію необхідно здійснювати випуск акцій шляхом відкритого розміщення.

Крім питань швидкості та вартості залучення капіталу, важливе питання, від якого залежить вибір типу емісії акцій, – це вибір типу інвестора (стратегічний, порфельний, спекулятивний), кожен з яких має свої особливості, позитивні і негативні для корпоративного підприємства.

Закрите розміщення акцій (залучення стратегічного інвестора) має свої переваги і недоліки [5, с.32]. До переваг належать: стратегічний інвестор може передати підприємству передовий досвід і ноу-хау; стратегічний інвестор націлений на розвиток довгострокового зі співробітництва з підприємством; підприємство може отримати доступ до нових ринків і каналів партнера; підприємство та його стратегічний партнер можуть домогтися синергетичного ефекту в результаті виробничої інтеграції. До недоліків відносять: підприємство має чітко уявляти собі та розділяти завдання стратегічного інвестора (найчастіше завдання не повністю узгоджуються з цілями менеджменту підприємства); пошук стратегічного інвестора потребує значних витрат часу і коштів, адже стратегічних інвесторів, готових приймати участь у капіталі генеруючих компаній, небагато.

Публічне розміщення акцій (залучення портфельного та спекулятивного інвестора) має свої переваги і недоліки. Серед переваг виокремлюють: збільшення ліквідності підприємства; залучення додаткового капіталу у значному обсязі; виявлення вартості підприємства; можливість здійснювати диверсифікацію інвестицій. Серед недоліків розрізняють: значні витрати на публікацію звітності; необхідність постійної співпраці з інвесторами, підтримки інвестиційної привабливості підприємства; створення умов для переходу контролю над власністю підприємства; поява незалежних представників в органах управління підприємства.

Підсумовуючи вищезазначене можемо зробити висновок, що в результаті практичної реалізації методу акціонерного фінансування корпоративне підприємство отримує можливість залучення інвестицій і максимізації прибутку, а інвестори (акціонери) отримують у власність акції привабливого підприємства з правом отримання дивідендів. Тому емісія звичайних і привілейованих акцій як спосіб залучення інвестицій має значні переваги для корпоративних підприємств, оскільки дозволяє

отримати додаткове фінансування на економічно вигідних умовах (більш низька вартість капіталу) та фактично безстроково (на весь період існування акціонерного товариства). Потенційно, якщо абстрагуватися від існуючих проблем

функціонування ринку акцій в Україні, це створює реальні передумови для здійснення великих інвестиційних програм і проектів корпоративних підприємств.

Література

1. Погрішук Г. Б. Інвестування : навч. посібник / Г. Б. Погрішук, В. В. Руденко. – Тернопіль : Крок, 2014. – 280 с.
2. Маковецкий М. Ю. Акции как инструмент корпоративного финансирования / Экономика и труд. – 2001. – Вып. V. – С. 114-121.
3. Маковецкий М. Ю. Акционерное финансирование как механизм привлечения инвестиций корпорациями / Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. – 2014. – №8-2. – С. 56-59.
4. Антипин А. И. Акционерное финансирование строительных проектов / А. И. Антипин // Финансы и кредит. – 2007. – №32(272). – С. 69-75.
5. Зиновьев П. Н. Основные направления привлечения инвестиций в развитие корпораций / П. Н. Зиновьев // Экономика и политика. Серия: Экономические науки. – 2007. – №3(28). – С. 30-35.

УДК351.72.078.3 : 330.34.312

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Нагайчук В.В. – к.е.н., доцент; Коровай О. – ст. 3 курсу, гр. Фвн -31

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Вплив фінансів на економіку тісно пов'язаний з діяльністю держави, яка є суб'єктом управління, що забезпечує організацію та функціонування всіх елементів соціально-економічної системи. Регулююча роль держави в ринковій економіці пов'язана з вирішенням наступних проблем:

- ліквідацією так званих «провалів ринку», коли останній не забезпечує оптимального використання фінансових і матеріальних ресурсів з позиції громадських інтересів;

- підтримання економічної стабільності шляхом регулювання загальноекономічної рівноваги, згладжування негативних наслідків фінансових криз, забезпечення економічного зростання в країні;

- забезпечення гідної якості життя для фінансово вразливих верств населення через перерозподіл доходів;

- надання державних (муніципальних) послуг соціальної спрямованості (освіта, охорона здоров'я, культура, національна оборона, охорона правопорядку тощо).

Державний фінансовий контроль являє собою необхідний інструмент управління фінансовими відносинами і реалізації фінансової політики.

У зв'язку з цим необхідна система прогресивного і дієвого державного фінансового контролю, що забезпечує законність, цільовий характер, ефективність і результативність використання державних фінансових ресурсів, збереження державної власності.

Проте на сьогодні система державного фінансового контролю в Україні не може забезпечити на високому рівні фінансово-бюджетної дисципліни в державі загалом та на її регіональних рівнях. Це зумовлено існуванням значної кількості проблем, які призводять до зростання обсягів фінансових порушень.

Питання раціоналізації фінансового контролю та формування дієвої системи державного фінансового контролю досліджувало багато науковців, серед яких доцільно виділити: І. Басанцова, І. Белобжецького, О. Василика, О. Долгого, Є. Калюгу, М. Мельника, Л. Савченко, І.Б. Стефаніка, В. Шевчука, Ф. Ярошенка, Ю. Бажала, М. Білуху, С. Бобира, В. Бурцева, Ф. Бутинця, Л. Вороніна, В. Сопко, Б. Усача, М. Голованя, В. Федосова та ін.

Призначення державного фінансового контролю полягає в тому, щоб попередити нецільове і нерезультативне використання коштів, перевірити законність здійснення операцій, визначити наскільки є обґрунтованими й ефективними прийняті управлінські рішення, а також ступінь їх реалізації, виявити відхилення від затверджених стандартів і розробити заходи, що покращують фінансовий стан конкретного господарюючого суб'єкта. Фінансово-бюджетна дисципліна вимагає чіткого дотримання правових норм, послідовного виконання трудової, договірної, розрахункової і платіжної дисципліни.

Серед основних проблем державного фінансового контролю доцільно виділити такі: